

## ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ІНЖИНІРИНГУ

Бухгалтерський інжиніринг, часто викликаючи дискусію серед науковців і практиків, пов'язаний, передусім, із модернізацією облікових систем. Власне консервативні традиції в обліковій науці і практиці та прогалини у класичній обліковій методології і стали причиною застосування бухгалтерського інжинірингу.

Основною причиною доцільності застосування інжинірингу в системі бухгалтерському обліку, як стверджує проф. Бруханський Р. Ф., є можливість формування на його основі синергетичної системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту, здатної підвищити ефективність управління бізнес-процесами, ідентифікувати загрози та ризики внутрішнього й зовнішнього бізнес-середовища, що є особливо актуальним в умовах глобалізації та проявів світової фінансово-економічної кризи [2, с. 61].

Піонером використання в управлінні ресурсами та організації контролю похідних балансових звітів, вважається Т. Лімперг, який створив концепцію вартості, яка могла застосовуватися в умовах ведення бізнесу в якості альтернативи концепціям суб'єктивної вартості, що базувалися на індивідуальних перевагах і оцінках корисності. Він заснував концепцію вартості на понятті гіпотетичного вибуття: вартість активів визначається шляхом вирахування збитків підприємства, коли воно позбавиться від цих активів [1, с. 107].

На думку В. Жука застосування бухгалтерського інжинірингу розпочалось у 70-ті роки ХХ століття із застосуванням у ФРН автоматизованих нульових балансів. На сьогодні фахівці ідентифікують близько 100 видів інструментів бухгалтерського інжинірингу, що характеризуються використанням математичного апарату, специфічного програмного забезпечення, структурованих планів рахунків, різних видів балансів, п'ятивимірних систем замість двох і т.д. [3, с. 52].

Отже, кардинальні зміни у функціонуванні підприємств, які відбулись саме в середині 20-го століття, сформували перед бухгалтерським обліком нові завдання, зумовлені появою критичної маси зацікавлених в обліковій інформації осіб, яких не влаштовували облікові методи оцінки власності підприємства, оскільки в умовах ринкової економіки вони були не здатні відобразити всі особливості цієї облікової категорії. В результаті для забезпечення відповідності новим вимогам і адаптації зростаючим потребам користувачів облікової інформації, система фінансового обліку повинна була трансформуватись у високоякісну стратегічно орієнтовану інформаційну технологію, що й зумовило необхідність застосування бухгалтерського інжинірингу.

Аналіз наукових праць дозволив виділити два основних підходи до розуміння сутності бухгалтерського інжинірингу:

1. У вузькому розумінні бухгалтерський інжиніринг розглядається окремими авторами (наприклад, О. Аксьонова [1, с. 108-109]) як система похідних балансових звітів, які використовуються для забезпечення управління платоспроможністю, власністю, резервною системою, ризиками. Однак, таке звужене розуміння бухгалтерського інжинірингу залишає поза увагою порядок змістовного наповнення таких звітів, опис і обґрунтування методів і технік, які використовуються для наповнення показників похідних балансових звітів обліковою інформацією стратегічного характеру.

2. У широкому розумінні бухгалтерський інжиніринг – це концепція впровадження облікових інформаційних систем, побудована на використанні структурованого плану рахунків, нових видів облікової архітектури, агрегованих і дезагрегованих об'єктів з метою забезпечення бухгалтерського супроводу управління економічними процесами та визначення результатів діяльності підприємства або його бізнес-одиниць [2, с. 62].

На нашу думку, застосування другого підходу є найбільш доцільним при побудові стратегічно орієнтованої системи обліку, оскільки дозволяє на основі інжинірингових інструментів забезпечити ідентифікацію й оцінку об'єктів внутрішнього та зовнішнього середовища і комплексно забезпечити процес розробки, реалізації та контролю стратегії.

Система бухгалтерського інжинірингу є надбудовою традиційного обліку. На відміну від останнього, що передбачає стандартизовані форми фінансової звітності, бухгалтерський інжиніринг забезпечує складання інжинірингових й похідних форм звітності залежно від обраного варіанта здійснення операцій відповідно до запитів зацікавлених користувачів.

### Список використаних джерел

1. Аксенова Е. А. Бухгалтерский инжиниринг в управлении ресурсами и экономикой предприятия. Российское предпринимательство. 2011. № 2, Вып. 2 (178). С. 107-112.
2. Бруханський, Руслан. Стратегічний облік : імплементація концепції бухгалтерського інжинірингу // Прикладна економіка - від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 20 жовт. 2016 р.]. Тернопіль : Вектор, 2016. С. 60-63.
3. Жук, В. М. Бухгалтерський інжиніринг // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці: збірник тез та доп. І Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (21.02.2013 р.). К.: ТОВ "Всеукраїнський інститут права і оцінки", 2013. С.51-54.